Sverige Nyheter.

SVERIGE I ST. LOUIS.

Uppfostringskongress. K. mt hade uppdragit åt kommissarien för Sverige vid verldsutställningen i St. Louis år 1904, läroverksr[illegible]kten, fil. doktor N. G. W. Lagerste[illegible] och konstnären A. Schultzberg att [illegible]som ombud för Sverige deltaga i en internationel kongress för uppfostran, hvilken hållits i St. Louis dagarna den 28 Juni—1 Juli.

Sverige vid kongresserna. Ett anslag å 2,000 kr. har beviljats v. bibliotekarien Aksel Andersson för att sätta honom i tillfälle att deltaga i bibliotekariekongressen i St. Louis i höst.

En gyllene bok till St. Louisutställningen. Den "gyllene bok," hvilken upptager namnen på tecknarne af bidrag till Sverige byggnad på St. Louisutställningen och som der kommer att framlägges som en helsning från minnesgoda landsmän, är nu färdig och kommer omedelbart att afsändas till bestämmelseorten. Boken är bunden i blått. Å bandets framsida är infälld en perm af förgyldt silfver. Denna perm är, efter teckning af arkitekten Ferdinand Boberg, tillverkad och skänkt a fhofjuvelleraren K. Anderson. Bokbinderiarbetet är utfördt af P. Herzogs bokbinderi- och bokföringsaktiebolag och skänkt af generalkonsul P. Herzog. Bandet, hvilket är prydt med guldtryck för hand, är inuti fodradt med gult moarésiden. Bokens titelblad upptager en afbildning af den svenska villan, och å nästa sida är infördt uppropet till ien nationalsubskription för densamma. Nästa sida innehåller en förteckning öfver den svenska byggnaden i St. Louis' organisationskomité. En sida är reserverad åt minnet af v. presidenten i den amerikanska sektionen af komitén för den svenska villan, framlidne presidenten vid Bethany College dr Carl A. Swensson. Och slutligen upptager en sida förteckning öfver byggnadskomiténs sektion i Nordamerika. Förteckning på bidragsgifvarne följer härefter. Den inledes med konungens och kronprinsens namn, textade i guld och färger på ett särskildt blad, hvarefter öfriga namn följa i maskinskrift, ordnade i bokstafsordning. Af de omkring 12,000 bidragstecknarne ha ungefär 10,000 kommit med i boken. De öfriga ha endast tecknat intetsägande initialer, hvilka ej ansetts böra tagas med.

STOCKHOLM. Hufvudstadens slagthusfråga löses. Drätselnämdens första afdelning har nu till beredningsutskottet afgifvit yttrande öfver helsovårdsnämdens framställning i fråga om kommunalt slagthus för Stockholm. Nämden förordar slagthusets förläggande till område å kronolägenheterna Ekelund och Ingenting invid Ulfsundasjön. Helsovårdsnämden hade föreslagit annan plats.

Självmord. Den 9 Juni observerades från ångbåten Nackanäs ett uppflutet lik vid stranden af Längsjön i närheten af Trollebo i Nacka socken. Ingen har ännu igenkänt den döde, men någon har af signalementet antagit att liket är efter stenarbetaren K. J. Roth, senast boende i Katarina Bangata 9 A, Stockholm, och arbetande hos ingenjör N. Dahlström vid Skansutull.

— Natten till den 8 Juni var 28-årige arbetskarlen Gustaf Algot Wallander, från Stockholm å egendomen Johannesberg å Enskede egor inom Brännkyrka socken genom hängning beröfvat sig lifvet. Wallander synes ha begått självmordet under ett anfall af sinnesförvirring. Den som först fann hans lik var hans egen broder.

— Den 5 Juni uppfu[illegible] i Årstaviken inom Brännkyrka socken liket af en 50-årig, tarflig klädd arbetskarl. Å den döda kroppen funnes [illegible]ga tecken till yttre våld, hvadan, då i fickorna påträffades stenar, det är troligt att den okände själf varit vållande till sin död.

En "historisk" ordförandeklubba. Den vid den nu afslutade baptistkonferensen använda ordförandeklubban har en på sitt sätt märklig förhistoria, säger G. D. Den som först predikade samfundets läror i Sverige var en sjöman F. O. Nilsson. Nämde Nilsson blef för sin predikoverksamhet landsförvisad år 1851. Han tog då sin tillflykt till Amerika, der han skaffade sig ett litet landtställe i Minnesota. På sin gård planterade han bl. a. en ceder. När det svenska baptistsamfundet sedermera 1858 firade 50-årsminnet af den af F. O. Nilsson bildade första svenska bapti[illegible]samfund[illegible]lät en af de sven[illegible] [illegible]tisternas ledande män, doktor Frank Petersen, af nämda ceder förfärdiga en ordförandeklubba, den han öfverlemnade åt det svenska samfundet som en present vid dess 50-årsjubileum. Den originela gåfvan väckte hos mottagarne mycken tillfredsställelse, och konferensen beslöt att uppdraga åt konferensbestyrelsen att ha vård om den märkliga klubba, som säkerligen för långliga tider kommer att användas vid samfundets konferenser.

Rasets påföljd. En vid raset å Björngårdsgatan svårt skadad arbetsförman Liljeqvist afled natten till den 12 Juni. Han var den femte, som tillsatte lifvet vid denna olyckshändelse.

Jakob Bagges grundstötning. Marinförvaltningen har uppgjort kontrakt med Bergnings- och Dykeriaktiebolaget Neptun om bergning af torpedkrysaren Jakob Bagge för 30,000 kr.

Linnés minnespenning. Grefve Eric von Rosen har tilldelats Vetenskapsakademiens minnespenning öfver Linné som erkännande såväl för de stora och värdefulla samlingar, hvarmed han begåfvat riksmuseets etnografiska afdelning, som [illegible] särdeles förtjänstfulla arbete h[illegible] [illegible]ns katalogisering och [illegible]

Missionärsinvigning förrättades söndagsaftonen den 12 Juni i Blasieholmskyrkan af professor A. Kolmodin. Till verksamheten i Afrika afskildes dr E. Friberg, missionspastor Olof Holmer, Sigrid Berggren och sjuksköterskan Elina Åkeson samt för Indien såsom Zenanamissionär folkskollärarinnan Lotten Stridsberg. Missionärsinvigning förrättades äfvenledes på middagen i Immanuelskyrkan af lektor P. Waldenström i egenskap af Svenska missionsförbundets [illegible]förande. För missionsarbetet i Kongo afskildes Carl Palmqvist, Martin Westling, Johan Ekstam och Cornelia Martinsson, för missionen i Central-Kina Carl Fredrik Törnblom och Alfred Fagerholm samt sjuksköterskan Judith Jönsson samt för missionen i kinesiska Turkestan Johan Törnqvist.

Upprättandet af ett högre läroverk inom Sv. missionförbundet har varit allvarligt ifrågasatt, och motion härom har äfven ingått från värmländska Ansgarliföreningen till missionsförbundets konferens jämte framställning att åtgärder i berörda syfte måtte vidtagas. Styrelsen hade dock anseet att detta förslag icke borde föranleda till någon åtgärd från konferensens sida, och detta blef äfven konferensens beslut.

Platserna i riksdagens första kammare. Som nu 10 år förflutit sedan k. mt senast bestämde det antal riksdagsmän i första kammaren, hvilket hvarje landstingsområde och stad, som ej delta i landsting, eger utse, har k. mt nu med ledning af folkmängdsuppgifterna den 31 Dec. 1903 framställt ny indelning i detta afseende. Enligt denna indelning få Stockholms stad, Göteborgs stad och Norrbottens län hvardera en plats till i första kammaren, hvaremot Kristianstads, Skaraborgs och Värmlands län mista en plats hvar.

Om den nägrande socialiststaten hade prof. Wicksell en del märkliga yttranden i ett förel[illegible] å Folkets hus i Stockholm. Man borde, sade talaren, arbeta på att försöka åstadkomma en förståelse mellan det borgerligt liberala partiet och det socialdemokratiska. Redan nu tager samhället hand om produktionen i stor skala, men man bör icke inbilla sig, att det skulle uppstå underverk, om socialisterna öfvertoge produktionen. Vi ha statsbanor och enskilda. Det är svårt att säga, hvilka, som äro bäst skötta. Jordbruket kan inte lämpa sig för en socialisering; tal. lemnade exempel härpå från Frankrike. Socialdemokratien borde kasta bort alla fantastiska blomstermålningar och handla med realiteter. Det vore vetenskapen och tekniken, som skulle hjälpa den, men detta framstampas ej ur marken genom socialistbeslut. Tal. befarade, att de ekonomiska förhållandena i många afseenden ej skulle bli bättre i socialiststaten än hvad nu är fallet. Inte ens den arbetslöse skulle få det bättre. Och en våda läge det alltid i att undertrycka det enskilda initiativet. Den socialistiska likhetsprincipen tyckes ej ha stöd af utvecklingen. Gäller det att göra alla människor lika i ekonomiskt hänseende, så ha vi, sade han, inte kommit in på någon väg alls. En kollega till professor W. hade påvisat, att arbetsklassens ställning till de förmögnare nu är ungefär likadan som för 400 år sedan. Men arbetaren kunde i den nuvarande staten vinna samma fördelar som i den socialistiska. Tal., som naturligtvis äfven hade uppjagande ord åt socialisterna, har med dessa uttalanden i alla fall gifvit hrr socialister en kalldusch, som bör göra godt.

Under segling omkom natten till den 12 Juni i närheten af Drottningholm sadelmakeriarbetaren Gottfr. Nilsson. Båten stjälpte vid ett platsombyte ombord. Kamraten räddades i sista stund.

Den första svenska automobiltäflan. Här om dagen egde en automobiltäflan Stockholm—Upsala—Stockholm rum. På den automobil, som efter framkomsten till Upsala först afgick på väg tillbaka till Stockholm hunnit fram till Hammarby körde den plötsligt ned i ett djupt dike. I vagnen befunno sig en godsegare Sandberg och en kontrollör. Den förre blef rätt illa skadad i hufvudet och fick en arm afbruten. Han fördes till Löwenströmska lasarettet. Kontrollören blef oskadad. Utom den af godsegaren Sand[illegible] förda automobilen hade ur täflin[illegible] [illegible] En från aktie[illegible] [illegible] snart börjat [illegible] [illegible] omgifningar. [illegible]laget Skaane, på hvilken ett lag[illegible] varmt vid Barkarby en från Södertelje vagnfabrik vid Flottsund, en af ingenjör Gislow förd "Olds"mobil hvilken försvann, antagligen på vägen till Upsala och en "Parcifal" från Gjestwang hvilken fick bromsinrättningen skadad.

Den elfte platsen i Svenska akademien, hvilken nu blifvit ledig genom f. riksarkivarien C. T. Odhners från fälle, har före honom innehafts af N. von Rosenstein, L. M. Enberg och B. E. Hildebrand.

BORÅS. Giftmord mot hustru? Den 14 Juni häktades i Härna 27-årige hemmansegaren B. Justing i Bondarp såsom misstänkt för att ha förgiftat sin hustru, 22-åriga Ellen Victoria Törnblad, dotter till hemmansegare A. Törnblad i Härna. Hon afled den 6 Februari under misstänkta omständigheter. På föranstaltande af hennes anhöriga blef liket nyligen upptäfdt och obducerad. Det utrönites dervid att arsenikförgiftning förelåg. Den häktade, som förklarade sig oskyldig, har afförts till länsfängelset i Vänersborg. Han befinner sig i goda ekonomiska omständigheter.

FINSPONG. Skogsbrand. Den 14 Juni nedbrunno 18 tunnland skog i Hellestads socken och samtidigt pågingo två skogseldar i Risinge och Vånga, hvilka antagligen uppkommit genom gnistor från ett lokomotiv. Stark blåst rådde.

GEFLE. Vådeld. I Torsåkers socken utbröt den 15 Juni eld på flera ställen i en större mosse. Trots ett genast igångsatt släckningsarbete spred sig elden åt alla håll med stark fart och nådde snart en stor och vacker tallskog, som helt och hållet brunnit ned. Man lyckades på aftonen begränsa elden, som då härjat 30 tunnland.

Lifsleda. Själfmord begick den 12 Juni arbetaren Jonas Wiszrand i sitt hem vid yttre Sandviken. W. som satt i sängen med ett gevär i handen, yttrade till sin hustru och en annan qvinna, hvilka vid tillfället voro inne i rummet: "nu skjuter jag mig", hvarpå han aflossade ett skott i hufvudet. Tillkallad läkare kunde endast konstatera att döden inträdt. W., som icke haft arbete vid bruket, efterlemnar hustru. Han har fört ett supigt och oordentligt lefnadssätt, säger G. D.

GELLIVARE. 10 oförsäkrade hus ödelagda. Vid 12-tiden natten till den 14 Juni utbröt eld i Malmberget. Elden spred sig hastigt, och då den efter 1 och en half timma var begränsad, hade 8 gårdar nedbrunnit, hvarförutom två mäst rifvas för att hindra elden att vidare sprida sig. Då försäkringar på sista tiden icke mottagits i denna del af samhället, som här är mycket hopgyttradt, hade samtliga de brandskadade, ett 60-tal personer, oförsäkradt utom handelsfirman Westbergs efterträdare, hvars varulager var lågt försäkrad; i bolaget Viktoria för 15,000 kr. Elden utbröt i en langarekåk.

Hur det gick till i konsul Broms bolag. Öfverste Max Kilman ingaf den 6 April i år till styrelsen för aktiebolaget Ge[illegible]are malmfält en skrifvelse, som ger en inblick i, hur det gick till på den Bromsiska tiden. Han anför bl. a., att konsul Broms, som 1892 var egare till mer än hälften af bolagets aktier, utöfvade det mest oinskränkta envälde öfver bolaget och begagnade sin allmakt till att ha ett personligt konto med bolaget, så att han vid 1900 års slut var skyldig bolaget öfver 800,000 kr. År 1901 utgaf han till Kristianstads enskilda bank bolagets revers på 3 millioner kr., så att han i Augusti 1901 var skyldig bolaget nära 5 millioner kr. utom räntor. För att befria sig från denna skuld uppgjorde han, att bolaget skulle köpa Malmbergen, Mertainen och Ekströms berg. Konsul Broms skulle, då han omöjligen kunde betala denna ofantliga skuld, till öfriga aktieegare utgifva reverser för deras andelar i bolagets fordran och skulle på detta sätt hålla aktieegarne skadelösa. Öfverste Kilman uppger, att sådana förhållandena nu blifvit, har bolaget köpt sina egna malmberg, och derigenom har en försnillning på mer än 5 millioner kr. egt rum från bolaget. Konsul Broms handlingssätt bevisar att med nu gällande aktielag en person, som eger majoritet på bolagsstämma. t. o. m. kan trotsa strafflagen utan möjlighet att derför kunna åtalas.

GÖTEBORG. Dödande fall genom fönstret. En 11ten 3-årig dotter till kolutköraren Thorell, boende Kaponniergatan 11, räkade den 13 Juni falla ut genom fönstret till tredje våningen Den lilla som kom med hufvudet före, affördes omedelbart till sjukhuset, der hon utan att återfått medvetandet afled kl. 11 på qvällen.

Två märmiskolif räddade. Då ingenjör Hertzman den 13 Juni passerade förbi en af de många krökar den stridaSåfveån gör strax nedom Jonseredsfabriker, fick han se en minderårig gosse, som låg och flöt med strömmen. Hr H. rusade genast ner till ån, i förbifarten tillkallande ett par i närheten varande personer, och då han ej trodde sig kunna simma med alla kläderna på, kastade han af sig ytterplaggen och skodonen. Under den korta tid, som härtill åtgick, hade en af de tillkallade, montören Mag, hunnit springa ut i ån, men förmådde icke, fulit klädd som han var, rädda den nödställde, utan tycktes själf vara på väg att sjunka. I detta kritiska ögonblick sprang hr H. ut, sam efter gossen och lyckades få honom i land samt öfverlemnade honom till den andre till den andre tillstädeskomna personen, som nu vidtog upplifningsförsök med den [illegible] [illegible] snart börjat [illegible] [illegible] ehuru uttröttad, skyndat ut igen för att rädda montören, som nu ej längre syntes ofvan vattenytan. Det lyckades honom dock att genom dykning få tag i Mag, som efter några minuter kom sig så pass att han kunde gående begifva sig till sin i närheten belägna bostad.

HERNÖSAND. Sammanstötning till sjös. Då ångaren Noraström den 12 Juni var på nedresa från Bollsta till Hernösand, stötte den mellan Veda och Ramviks stationer på ångsluppen Verdandi, hvilken sjönk. Fyra man räddades, men maskinisten omkom.

HAPARANDA. Han hade ingen valuta fått. Vid sista missionsfesten uppe i Lannavaara, i hvilken som bekant äfven prins Bernadotte deltog, ville, omtalar Haparandabladet, en lapp ovillkorligen träffa prinsen, enär han hade en "liten affär" ouppgjord med honom. "Affären" bestod deri, att lappen på fullt allvar gjorde anspråk på ersättning i anledning deraf att han (lappen) aldrig haft något annat barn, som åtnjutit undervisning eller kost i missionsskolan och således icke heller på något sätt åtnjutit samma förmåner af skolan som många andra lappar.

HELSINGBORG. Hem för att dö. Bland de den 11 Juni till Helsingborg anlände svenska-amerikanerna var äfven en 26-årig skräddare Otto Persson, son till skräddaren Johannes Persson från Skeppärkroken vid Engelholms hamn. Den hemvändande, som endast ett år varit i Amerika, var sjuklig och ämnade nu söka återvinna sin helsa i Sverige. Persson hann emellertid knappast återse sitt fosterland, förrän döden öfverraskade honom, berättar Ö. P. Då han lemnade ångaren, föreföll han åtskilligt medtagen hvarför han förhjälptes med i båten och en droska eftersändes för att forsla den sjuke till lasarettet. Dit hann han emellertid aldrig utan afled på vägen dit i droskan. En bror, som infunnit sig vid farygels ankomst, mötte endast sin brors lik.

HÖRBY. Drunknad vid badning. Den 14 Juni hade smeden Malmberg i Fogdarp 15-årige son gått bort till en mergelgraf för att bada. Då han dröjde med att komma tillbaka, gick man bort för att söka efter honom. I mergelgrafen hittades han liggande död i v[illegible] Gossen, som icke var simkunnig, [illegible] antagligen kommit ut på djupet [illegible] mergelgrafven och då han var ensam, så att ingen var till hands att rädda honom, har han drunknat, meddelas Central-Skåne.

En invalid som råkat på villovägar. Den 11 Juni märkte banvakten Lind, då han på järnvägslinien mellan Ousbyholm och Hörby passerade förbi Hörby militieboställes utmed järnvägen belägna betesmarker en person, som låg utanför järnvägens område alldeles orörlig som om han sof. Han fäste sig då icke vidare vid det, utan fortsatte. Emellertid låg samme person qvar på samma ställe dagen derpå då banvakten for der förbi, hvarför denne fattade misstankar att det icke stod rätt till med honom. Han gick derför bort till honom och fann då, att mannen visserligen var vid lif, men syntes mycket utsvulten. På framställda frågor ville han icke svara. En annan person tillkallades nu och mannen forslades in till Hörby, der han inlogerades hos barmhertiga människor. Mannens namn är Carl Petersson. Han har varit studerande, men är nu sinnessvag och har sitt hemvist hos en syster, som är bosatt i Bosarp i närheten af Stehag. Den sinsvage har flera gånger förut gifvit sig ut på detta sätt, hvarvid han icke kan taga sig hem igen på egen hand.

JÖNKÖPING. "Hembygdsfest" har firats här den 24—26 Juni efter följande program: Festdeltagarne samlades midsommardagen kl. 10 f. m. å Vallområdet, hvarefter de, sedan Andra Götarne utfört ett musiknummer helsades välkomna af landshöfdingen frih. Hj. Palmstierna. Härpå följde psalmsång samt bön af andre stadskomminister Åberg. Kl. 11 f. m. firades högmässa med predikan i Kristinakyrkan af biskop von Schéele och i Sofiakyrkan af komminister K. Palmberg. Vidare talade i Immanuelskyrkan red. Boberg och i Stora missionshuset distriktsföreståndaren C. M. Johansson. Kl. 3 e. m. började festen i stadsparken och var programmet för densamma ungefär likadant som vid de årliga stadsparksfesterna. Kl. 4 e. m. talar å lekplatsen folkskoleinspektören R. Johansson, hvarefter följde sång af den stora sångkören. Kl. 4:45 egde å lekplatsen täfling rum om "Stadsparkspokalen" i löpning å 1,500 meter. Kl. 5:15 drog ett brölopståg från kyrkan i sydlig riktning förbi "Visingsö-utsigten" till Värendsplatsen och förbi "Kasernutsigten," Linnerydsboden till kägelbanan och vidare velocipedvägen fram till ryggåsstugan. Här gjordes uppehåll en stund, hvarunder gästgifvaren i Dröpshult, alias Olle B., helsade bruden och talade till folket, undfägnade brölopsgästerna och visade sin märkliga stuga för allmänheten. Kl. 6:30 fortsatte brölopståget söderut, följde velocipedvägen till "Smålandsstenen" och vidare förbi Linnerydsboden, musikpaviljongen och stensamlingen till lekplatsen. Här utfördes lekar, sång och musik till kl. 7 e. m. Kl. 7 e. m. intågade å lekplatsen "Schwenarums sparkbollslag", åtföljdt af Jödde i Leabu, som helsar brudparet, hvarefter bollaget och Jönköpings allmänna idrottsförening täflade i fotboll till kl. 7:45 e. m. Ett särskildt postkontor anordnades vid kaffeserveringen. Vid uppkörsvägen i parken från Dunkelhallarvägen uppfördes en äreport, hvarjämte utmed vägen upp till turisthotellet med guirlander förenade flaggstänger restes. Dagarne 25 och 26 Juni voro afsedda för [illegible] [illegible] [illegible]